

Henryk Jablonski hazánkba érkezett

(Folytatás az 1. oldalról.)

Vonata a Rákóczi-induló hangjai mellett 10 órakor gördült be a pályaudvar csarnokába. Losonczi Pál szívélyes, baráti kézfogással üdvözölte a Lengyel Népköztársaság Államtanácsának elnökét, feleségét és kíséretét. Amikor kiléptek a terre, díszjel harsant, majd a díszőrség parancsnoka jelentést tett a lengyel államfőnek. Felcsendült a lengyel és a magyar himnusz. Henryk Jablonski Losonczi Pál társaságában ellépett a díszegység előtt, s köszöntötte a katonákat. Üttörök virágcsokrokkal kedveskedtek a testvéri lengyel nép küldötteinek, akik ezután a fogadtatásokra megjelent magyar közéleti vezetőket, a diplomáciai képviselőket vezetőit és tagjait, valamint a lengyel kolónia tagjait üdvözölték.

Az ünnepélyes fogadtatás után a vendégek gépkocsikba ültek, és magyar államférfiak társaságában, rendőri díszmotorosok kíséretében szállásukra hajtottak.

Szerdán délután az Országos Munkácsy-termében megkezdődtek a magyar-lengyel tárgyalások.

Magyar részről a tárgyaláson részt vett Losonczi Pál, Vályi Péter, a Minisztertanács elnökhelyettese, Bálint József, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB osztályvezetője, dr. Ortutay Gyula, az Elnöki Tanács tagja, dr. Papp Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának vezetője, Marjai József külügyminiszter-helyettes, Tordai Jenő külkereskedelmi miniszter-helyettes, Dreicin József, az Országos Terhivatal elnökhelyettese, Németi József, a Magyar Népköztársaság varsói nagykövete, és Menyhárt András vezérőrnagy.

Lengyel részről a tárgyaláson részt vett Henryk Jablonski, Kazimierz Olszewski miniszterelnök-helyettes, Stanislaw Kowalczyk, Wincenty Krasko, Kazimierz Secomski, Edmund Boratynski, Józef Czyrek, Marian Dmochowski, Roman Paszkowski, Tadeusz Hanuszek, a Lengyel Népköztársaság budapesti nagykövete és Tadeusz Kalinowski.

A két államfő meleg, baráti légkörben lefolyt megbeszélésén kölcsönös tájékoztatók hangzottak el a két

testvéri országban folyó szocialista építőmunka eredményeiről, további terveiről.

Megelégedéssel állapították meg, hogy az országaink, népeink közötti kapcsolatok az élet minden területén jól fejlődnek, s mindkét fél törekszik az együttműködés további erősítésére.

Az államfők foglalkoztak a legfontosabb időszerű nemzetközi kérdésekkel is. Megállapították a nézetek teljes azonosságát.

Henryk Jablonski és felesége, valamint kísérete szerdán este megtekintette az Állami Népi Együttes műsorát, az együttes színházában.

Barátságvonattal Odesszába

Odessza és a tenger

Pionírok, veterán tengerészek csoportja és ragyogó napsütés fogadta a Barátságvonat turistáit Odesszában, utunk negyedik napján. A szállodai elhelyezés a legényesebbek várakozását is fölülmúlta. A város főútvonalán a Gyeribá-szovszkáján a Páaszás Hotel kényelmes, jól felszerelt kétágyas szobái vártak bennünket. Akkor még senki nem gondolta, hogy öt nap kevesebb lesz a város nevezetességeinek megismerésére. Odessza hős város. Ked-

vező földrajzi fekvése előmozdította gyors fejlődését. Széles, egyenes utcái, tágas terei, gyönyörű építészeti együttesei, partmenti sétányai és parkjai a világ legszebb városainak sorába emelték. A parti sétány a Primorszkij bulvár, Odessza sajátos díszkapuja a tenger felől. Itt minden egyes épület építészeti műemlék. A sétány közepén Richelieu hercegnek, a város hajdani polgármesterének szobra látható, majd elébünk tárul a Patyomkin-lepcső, amely a sétányról vezet a kikötőbe.

Odesszában minden harmadik család valamiféle kapcsolatban van a tengerrel. Nem hiába mondogatták erre felé: — Odessza — a kikötő, a kikötő meg — Odessza. Tulajdonképpen Odesszában két jól felszerelt tengeri kikötő található. A várossal egyidős kereskedelmi kikötő mellett van a ritgól harminc kilométerre délre elterülő Iljicsovszk. Ide 1958. augusztus 5-én futott be az első hajó, az Ukrajna. Iljicsovszk nevezetességei közé tartozik az is, hogy 35 ezer lakosú város, ahol az átlagéletkor 26 év és 1971-ben 683 gyerek született.

Az odesszai kikötőben egyébként fáradszóró munkát végző GANZ portáldarui, mintegy végeláthatatlan erdő, nyújtóznak az ég felé. Menetrendszerűen váltják egymást a szárazföldi és a tengeri hajók, járnak a szállítószalagok, tómpán túlkölnék a tárgoncák, serénykednek a villanymozdonyok. A kikötő környékén sok nyelven tárgyalnak, terefelelnek. Ez érthető is, hiszen a turisták első útja mindig a tengerhez vezet. A mólószerű rakodótér szélén horgászok áztatják a zsínort, hogy aztán ügyes mozdula-

tokkal apró halakat hozzanak felszínre. A meduzák sokszínű, méltóságtejes lebegése pedig a Fekete-tenger élővilágából villant mozaikképeket.

A Sevcsenko parkban, az ismeretlen Matróz emlékművével a csoport koszosrút helyezett el, adózva azok emlékének, akik a Nagy Honvédő Háború idején a város védelméért áldozták életüket.

Odessza dicsősége azonban nemcsak a hősi múlt-hoz fűződik. A kulturális hagyományok városa is. Itt írta Puskin az Anyegin egy részét, a 19. század derekán Odesszában élt Gogol, a nagy orosz író és itt vitte színre halhatatlan vígjátékát, a Revizort. A város színházi életének központja a híres odesszai opera- és balettszínház, ahol felejthetetlen élményt jelentett számunkra a Don Quijote balettbemutatója.

Az INTURIST által szervezett túlságosan is bő program keretében bepillantást nyerhettünk a szovjet emberek mindennapos életébe.

A város szórakozóhelyei semmilyen sem különböznek a pestiekétől, talán annyiban, hogy hamarabb van záróra. Egyébként ugyanúgy táncolnak a fiatalok, ugyanúgy énekelnek a jókedűek és borralaló esetén ugyanúgy feladják a kabátot és nagyot köszönnek a portások, mint Magyarországon. Skót és ír whisky reklámoznak a szállók bárjaiban, a bejárat fölött pedig tábla figyelmeztet: csak konvertábilis valutáért!

Az utolsó napon már mindenki sürgette az időt, gondolatban talán haza is érkezett. Végigjárta még egyszer az ismerős helyeket, aztán búcsút intett a városnak, a tengernek: Viszontlátásra! Bagaméry László

Előrehaladás a nyugat-berlini eszmecsereén

● Nyugat-Berlin (MTI)

Nyugat-Berlinben, a volt szövetséges ellenőrző tanács épületében a négy hatalom nagykövete szerdán immár hatodszor találkozott egymással, hogy eszmecsereét folytatva a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésekről.

A négy nagykövet szerdai eszmecserején Sauvagnargues, Franciaország képviselője elnökölt.

Amikor a nagykövek kora délután elhagyták az épületet, Hillenbrand amerikai nagykövet kijelentette, hogy a megbeszélések haladást értek el.

A következő ülésre pénteken kerül sor.

Waldheim vietnami fegyvernyugvást remél

Minh támadta Thieu-t

● New York (DPA)

Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára szerdán szónovője útján közölte a sajtóval: örömmel üdvözi a vietnami megvezetés útján elért haladást. Reményét fejezte ki, hogy hamarosan megvalósul a fegyvernyugvás és Vietnamban hozzá lehet látni a megbékélés és az újjáépítés feladatahoz.

● Saigon (AP, AFP)

A „türelmen alapuló összeháborítás” mellett foglalt állást szerdán, a Diem-rendszer megdöntésének 9. évfordulója alkalmából kiadott nyilatkozatában Duong Van Minh volt dél-vietnami elnök, aki annak idején a hatalmat átvevő tábornoki

csoport egyik vezetője volt, és jelenleg a Thieu-rezsim ügynevezett „semleges” ellenzékének vezéréként tartják számon.

Minh támadta Thieu-t, amiért annak személyi hatalomvágya „megnyitotta az utat más hatalmak beavatkozására és a háború előtt”. Ha burkolt formában is, de felajánlotta szolgálatait egy tűzszünet után megalakítandó koalíciós kormány vezetésében, majd vázolta a rendezés általa üdvösnek tartott módját.

Mint ismeretes, Minh jeleltette magát a múlt évi elnökválasztásokon, majd viszályos lett — csalással vádolta a jelenlegi elnököt és támadásokat intézve az Egyesült Államok ellen.

Nguyen Van Thieu, a saigoni bábrendszer elnöke, elődjének, Diem rendszerének megdöntése évfordulóján rádióbeszédében támadta a VDK és az Egyesült Államok tervezett tűzszüneti megállapodását.

A dél-vietnami szabadságharcosok a Mekong deltája fölött lelétek egy amerikai csapatszállító helikoptert — jelentette be szerdán a saigoni amerikai parancsnokság. A fedélzeten levő 22 amerikai katona életét veszítette.

Kanadai kérdőjelek

● Ottawa (Reuter, AFP)

Mint már jelentettük, a kedden véget ért kanadai választásokon egyik pártnak sem sikerült megszereznie az abszolút alsóházi többséget. Daniel Roland Michener fő kormányzóra tehát az a feladat vár most, hogy eldöntse: melyik pártot bízta meg kisebbségi kormány alakításával.

Mint közöltük, Pierre Trudeau pártja eggyel kevesebb mandátumot szerzett, mint az ellenzéki konzervatív párt.

Lapzártáig még nem dönt el, mi tesz Trudeau. Há-

rom alternatívája van. Vagy marad és megpróbál kisebbségben tovább kormányozni, vagy sikerül koalíciót kötnie a föle balra álló új demokráta párttal, s így többségre szert tenni, vagy átadja a hatalmat a föle jobbra álló, de nála egy mandátummal többet szerzett konzervatív pártnak. Akármelyik lehetséges következik is be: feszültté vált a belpolitikai helyzet Kanadában, és általában az a vélemény, hogy mindenképpen nemsokára újabb választásokat írnak ki.

Arab „védelmi diplomácia”

● Damaszkusz (AFP, UPI, DPA)

Az Arab Köztársaságok Szövetségének külügyminisztere szerdán délután befejezték első munkafülét. A zárt ajtó mögött tartott háromórás tanácskozásról hivatalos nyilatkozat nem hangzott el. Az AFP hitelt érdemlő forrásra hivatkozva jelentette, hogy Egyiptom, Szíria és Líbia külügyminiszterei a nemzetközi helyzetről, a közel-keleti problémákról, valamint a Szíria és a Libanon ellen irányuló ismételt izraeli agresszív cselekményekről tanácskoztak.

A külügyminiszterek Damaszkuszban hozzáálltak közös „védelmi diplomáciájuk”

alapelveinek kidolgozásához. A dokumentumot el kívánják fogadtatni az arab külügyminiszterek november 15-re, Kuwaitba összehívott értekezletével, amelynek a mostani tanácskozás voltaképpen előkészítést szolgálja.

Ami a kuwaiti értekezletet illeti: a vendéglátó ország külügyminisztere szerint eddig 11 arab állam jelezte részvételét, s ott lesz a Palesztin Felszabadítási Szervezet képviselője is. Kuwait reméli, hogy a tanácskozás béküléshez vezet Egyiptom és Jordánia között, azaz, mint mondotta, Egyiptom kedvezően reagál majd az erre vonatkozó javaslatokra.

Kozmosz-szputnyikok

● Moszkva (TASZSZ)

Egyetlen hordozórakétával nyolc Kozmosz jelzésű mesterséges holdat juttattak szerdán Föld körüli pályára a Szovjetunióban.

A Kozmosz-528, —529, —530, —531, —532, —533, —534 és az —535 tudományos berendezéssel folytatják a világról kutatását. A mesterséges holdak csaknem a kijelölttel azonos pályán haladnak.

A szputnyikok keringési ideje 114 perc, legnagyobb eltávolodásuk a földről 1495, legkisebb pedig 1375 kilométer, a pálya síkjának az Egyenlítő síkjával bezárt szöge 74 fok.

Helsinki felé

A finn kormány néhány napja bejelentette, hogy útnak indítja a hivatalos meghívókat az európai biztonsági értekezlet előkészítését célzó tárgyalásokra. Most már valószínű, hogy november 22-én — ha csak valami rendkívüli esemény közbe nem szól — megkezdődik Helsinkiben az érdemi előkészítő munka, a multilaterális konzultáció Európa országai és a konferenciára hivatalos két amerikai ország, az Egyesült Államok és Kanada részvételével.

Az előkészítő megbeszéléseket a Varsói Szerződés tagállamai jó ideje sürgetik, s ez természetes, hiszen magát a konferenciát is a szocialista országok kezdeményezték. A Budapesti Felhívás óta, amelyet 1969 tavaszán bocsátottak ki a szocialista országok képviselői, kemény diplomáciai küzdelemben kellett előbb elfogadtatni a földrészt békéjét és biztonságát garantáló nagy tanácskozás elvét, majd azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek e célhoz vezethetnek. Egész sor kezdeményezés, javaslat, indítvány hangzott el e célok érdekében; ezeket megvilágították, türelmes és elvi szilárdságot tükröző vitákban részletezték. Közben újra meg újra leküzdötték a halogatás, az időhúzás érveit, amelyekkel a nyugati hatalmak igyekeztek akadályozni, lassítani a konferencia előkészítését. Most, október végén, végre a NATO is hozzájárult a helsinki előkészítő tanácskozások megkezdéséhez. Ezzel újabb lépéssel jutott előre a biztonsági értekezlet.

Az európai realitások elismerésének folyamata kibontakozik a nemzetközi politikában és lassan, de biztosan érlelődik a kollektív biztonság kodifikálásának irányzata is. Az igény erre a biztonságra megvan, az európai népek akarják a békét és a nyugalmat földrésztükön — de a nyugati kormányok csak vonakodva ismerik el ezt az igényt és akaratot. A huzavona több mint három és fél éve azonban csak késleltethette az enyhülés folyamatának kibontakozását; nyilvánvalóan teret nyertek ugyanis azok az erők, amelyek az európai biztonságot a jözan és az erőviszonyok tényleges mérlegelése, a békés egymás mellett élés elvének elismerése alapján akarják megvalósítani.

Helsinki fontos lépést jelenthet ezen az úton. Valószínű, hogy az első menetben

egy hónapig tanácskoznak, tehát karácsonyig tartanak az előkészítő eszmecserek a finn fővárosban. Ezalatt kiderül majd, hogy szükség lesz-e további megbeszélésekre, vagy már most sikerül megfogalmazni a napirendet magára a konferenciára is.

A szocialista országok a biztonságra való közös törekvés megerősítését, a gazdasági és a kulturális együttműködést kívánják megvitatni és elősegíteni. Az atlanti tömbhöz tartozó kormányok azonban nem tettek le arról a szándékukról, hogy ezeken a világos fogalmakon valami mást értsenek; például a kulturális együttműködésen a behatolás, látítás valamilyen lehetőségét értik. Hosszú időn át a biztonsági értekezlet napirendjére olyan kérdéseket akartak ráerősíteni, amelyeknek megoldására még nem értek meg a feltételek, és amelyek más, már megoldható kérdések rendezését is akadályozták volna. Ilyen volt például az ún. csapatszőkésítés kérdése. Ez nem tartozik a konferenciára, de a szocialista országok nem zárkoznak el az építő vita elől más fórumon, például a leszerelési tárgyalások keretében: lehetséges, hogy párhuzamos megbeszélésekre is sor kerülhet.

A biztonság a mai Európában harci kérdés. Sikeréért meg kell küzdeni. Örvenetes tény, hogy megkötötték a szovjet-nyugatnémet és a lengyel-nyugatnémet szerződéseket, de a rendezés Csehszlovákiával késik, mert Bonn még vonakodik a müncheni paktum teljes megtagadásától. Örülünk a két német állam első nemzetközi jogi érvényű megállapodásának, a közlekedési egyezménynek, amely nemcsak az NDK és az NSZK közlekedését segíti elő, de a közlekedést is köztük — de nem felejthetjük, hogy az alapszerződésért, az NDK és az NSZK viszonyának a szuverenitáson alapuló rendezéséért meg kell küzdeni a nyugatnémet reakcióknamunkáját. Az NSZK-beli választások éppen ezért fontosak: nehogy hivatalos állami politikává váljon ez a tagadás a szövetségi köztársaságban.

A helsinki előkészítő megbeszélésekre szóló meghívók jó jelek, üdvözlőnk is őket. De hogy milyen lesz a találkozó, hogyan zajlik majd le, milyen lesz a napirend, kitűzhetik-e egyáltalán a konferencia dátumát, meg nem tudhatjuk. Hogy ezekre a kérdésekre megnyugtató és előremutató felelet érkezék Helsinkiből, még sokat kell csatáznunk diplomatáinknak, még sokat kell harcolniuk Európa népeinek.

Rudnyánszky István